



VI KJEMPER FOR FRIMÅT, HØVDE OG FREDERLAND. 3 okt. 1941. Nr. 3

#### Ukeoversikt fra frontene.

Den uken som har gått siden vårt forrige nummer utkom har kunn bragtsig fast på Oslo, men russerne ringe forandringer på de forsørlige fronter. Men har inntrykk av at trykket mot russerne øst for Kiev har øvtatt en del. Murmansk.

Finner og tyskere meller stadig om terrenngvinnings og seire ved Murmansk. Russerne selv meller om at de har slått tyskerne tilbake med store tap. I en russisk melding tales det om terrängvinnings i 30 til 40 kilometers dybde.

Finnehe meller om at Murmanskbannen skal være i deres hender. Byen Petrosavodsk skalde være erobret og Murmanskbannen således avskåret for russerne. På Kola-halvøen drives tyskerne og finne stedig vestover. Terrenget volder her tyskerne store vanskeligheter.

#### Leningrad.

I første del av uken mellte russerne om at de hadde forbedret sin stilling betraktelig i sydvest-sektoren. I dag torsdag 3. 10 meller de om større terrenngvinnings i nord-øst sektoren ved Leningrad. Russerne skal ha brutt igjennem den tyske ring rundt byen, både i nord-øst og syd-vest. Således er jernbaneforbindelsen Leningrad-Moskva gjenoptatt i full utsreakning. At dette vil ha stor betydning for byens forsvar og forsyninger sier sig selv.

I Ladogasjøen har russerne tatt tilbake flere mindre øer og der igjennem betraktelig forbedret sin stilling.

#### Finskebukten.

I Finskebukten er scene Hango og

Dags helt i russernes hender. Tyskernes meller om at de skal ha sat ringen omkring Oslo, men russerne holden viddeles sine stillinger på seg. De tyske tropper er stadig utsatt for bombardemang av russiske fly og krigsfartcier. Midtfronten.

Russerne meller om at de har tatt Poltava. De russiske styrker som var der har trukket sig tilbake 120 km. og har konsolidert sine stillinger og har gått til motangrep.

#### Odessa.

Ved Odessa har russerne erobret tilbake 15 landsbyer og gjør stadig angrep på de tysk-rumenske stillinger.

Russerne meller om at de på seks dager har slutt ned 630 fly. Likeledes melder det om at det er opprettet en tsjekkisk hær i Russland under tsjekkisk ledelse.

#### Krim.

I første del av uken rettet tyskernes en kraftig ofensiv mot Krim-Etiopia.

I Etiopia ved Gondar har engelskmennene gått til angrep på de italienske stillinger og erobret en hel del fanger bl. annet en armegeneral.

#### Middelhavet.

I Middelhavet er flere italienske skip senket. Den italienske havn Palermo er bombet. Likeså Bardia på Afrikakysten.

#### Tyskland.

I de siste dager er byene Hamburg, Stettin, Berlin og Stuttgart bombet. Det opstod alværlige branner i havner, fabrikker og forrådslagere.

LARVIK.

Det har ikke hendt noe særlig i Larvik i den siste tid. NS møte i Munkien (kinolokalet) søndag 14/9 var besskt av enda færre Larviksfolk enn vanlig, nesten alle de tilstedevarende var tilreisende (utkommandert) fra Vestfold og Telemark. Det var gitt signal til at Larviks-folk ikke skulle legge nysgjærighet for dagen, og apollen ble stort sett fulgt. Oppoget og marsjen til jernbanestasjonen etter møtet hadde altså ikke noe publikum.

Om kvelden etter møtet kjørte noen av møtedeltagerne vilt, skadet en ung dame på veien og blev selv adskillig ramponert. Den unge dame og NSkretsfører for Larviks krets, telegrafbestyrer Johannessen blev lagt inn på sykehus, men den sistnevnte hadde i allfull ikke pådratt sig noen alvorlig skade.

For ca. tre uker siden kjørte to av de øverste Gestapofolk i Larvik sig nesten ihjel. Den ene er kommet ut av sykehuset, den andre ligger der enda.

Den 17. og 18.9. blev 2 av lærerne i Hedrun, Røed og Børresen, arrestert og er ikke sluppet ut igjen. Vi vet ikke noe om grunnen eller påskuddet, men særlig Røed var kjent som 100 prosent norsk.

Ordfører Löwe venter å bli avsatt med det aller første.

TRONDHEIM.

Følgende historie er betragnende for prostituer Judas Lie og for den anseelse han nyter hos sine venner tyskerne.

Judas kom for en tid siden til Trondheim og tok inn på Müllers hotel med sin familie. Til frokost forlangte han egg og melk og blev meget opbragt da kelneren beklaget at det var umulig å oppfylle bestillingen. Da gjentatte høirestede utbrudd om sabotasje ikke kunde få personalet til å verpe egg eller skaffe

melk, drog Judas over gaten til Britannia hotel, som forøvrig eies av en nasist.

Selv her var det ikke melk og egg å få så statsråden måtte ta til takke med noe annet. I middagstiden trappet Judas i gjen op på Müllers hotel og forlangte nu egen spisesalon. Kelneren kunde imidlertid opplyse at samtlige saloner var optatt av tyskere.

Judas satte seg i forbindelse med tyskerne, presenterte sig og spurte om han og hans familie kunde få spise sammen med dem. Han blev blankt avvist, og måtte spise på sitt eget værelse.

Stavanger.

Som kjent har tyskerne løpegutt Kringlebotn i lengere tid husert i Stavanger Aftenblad og bragt bladet ned på et journalistisk lavnivå. Befolknlingen har reagert med å si opp avisens abonnementstall, sunket til 12000 og synker stadig.

Som en liten smakbit kan nevnes at Kringlebotn sent i år fikk den lyse ide å starte en innsamling til fordel for en nødlidende onke. En mengde borgere som ønsket å støtte enken, men ikke gjennom Stav. Aft. annodet "Stavangeren" om også å begynne en innsamling. En mengde penger kom inn hit.

Dette ble Kringlebunn høilig foræret over og skrev en hårdirrende leder i St.A. under overskriften "Nestekjærighet" hvor han angrep Stavangerens redaktør Fordi han hadde "stjål hans gode ide".

Forøvrig har Kringlebotn i leng tid arbeidet ihordig for å få stanset Stavangeren - uten at dette ennu er lykkes for ham.

Götaverkene har i den aller siste tid levert 5 handelskip til den norske regjering i London. Et av disse ble konvoiert av et amerikansk krigsskip som passet det opp utenfor Sveriges sjøterritorium.

Da de tok radioapparatet.

Nå er Norge stumt og stengt,  
ingen bud skal nå oss,  
ingen rope ut vår lengt  
ingen kalie på oss.  
Og som ønskønål tilslut:  
Ordet hengt og tanken skutt-

Men da ordet prøvdes kvalt  
var det vi forstod det,  
at om intet ord blev falt  
friheten i blodet  
røsten fra en svummen slekt  
taler da med dobbelt vekt.

Levende og dyre arv!  
Frihet, aldri g rådles  
hjelper du på tidenes tarv.  
Er vi uten trådløs  
spinner du din sterke trå  
flammerød og hvit og blå.

Spinner du din sterke trå,  
frihet, kan vi lytte,  
høre dinc toner gå  
over hus og hytte.  
Tidender om store ting  
kastes inn i landet kring.

Norske folk, hallo, hallo!  
Friheten som kaller,  
kaller på din tross, din tro  
roper så det gjaller.  
Her er stilt, men her er lydt,  
er du var, så spør du nytt.

Tok de apparatet ditt,  
det er straks en sending.  
Fienden er tross pratet sitt  
i en snever vending.  
Achtung, achtung, tyske makt!  
Norske folk! hallo, giv akt!

Fienden er så sterk og stor,  
men er redd et rykte,  
og fra kampen ord mot ord  
må kolossen flykte.  
Da er dagen ikke fjern  
der det gjelder jern mot jern.

Nå er Norge stumt og stengt,  
men om landet tier  
er en skjult antennen hengt  
over fjell og lier.  
Norges nakne n rve, blank  
på en vilje, fri og rank.

Flytt fra landet.

Terror i Nord-Norge.

Efter at krigen med Russland var begynt foretok det tyske Sikkerhetspoliti massearrestasjoner i de tre nordligste fylker. En forstår bare delvis etter hvilke linjer de gikk frem under arrestasjonene. Alle mannlige jøder i Tromsø og Narvik, undtagt et par av de eldste, ble satt fast, mens jøden i Harstad fremdeles går fri. For alle de øvrige vedkommende synes tilfeldigheten å ha vært enda større. Endel tilhørte Arbeiderpartiet, men flere tilhørte andre partier, om de i det hele tatt hadde besjeftiget sig med politikk.

Aksjonen kom helt uventet. Selv tyskerne lot ikke til å ha vært forberedt på den, idet de til å begynne med ikke hadde noe sted å gjøre av fangene. Sikkerhetspolitiets fengsel i Tromsø var helt overfylt, og det norske politi disponerte bare noen få seller i Kretsfengslet. De andre sellene var forbeholdt politiske fanger. Alle de arresterte ble ført til Tromsø. Den første tiden ble det stuet sammen i en vaktstue, hvor det var så trangt at det var ikke å ligge. Senere ble det opprettet en koncentrasjonsleir utenfor byen.

Blandt fangene der er bl.a. Skolddirektør Aarseth, Finnmark-Kontorsjef Hoel, Narvik-Redaktør Holt, Værde-Red. Jalkin, Tromsø-Forretningsf. Hansen, Tromsø-sekretærene i Fagorganisasjonen Bråten og Alf Olsen-politimester og politifullmektigen i Narvik-fhv. programsekretær Melvær, Tromsø og ordføreren i Harstad, major Hundstad, som ledet en av bataljonene under kampane i Nord-Norge.

Flere er eldre mennesker og noen er syke, men det blir det ikke tatt noen hensyn til. Hele dagen er samtlige fanger besjeftiget med å bare stein til en vei. Det er et meget anstrengende arbeide selv for unge friske mennesker. Sønn av buntmaker G r a u er en

ypperlig slavedriver som med alle tenkelige midler sørger for at fangene ikke får ta en pust i baken eller veksle et ord med de forbipasserende. Kosten i leiren er dårlig, og det er lett å merke at oppholdet i leiren har tatt på.

Større påkjenning enn den fysiske er imidlertid den sjelelige. Ingen av fångene er anklaget for noe som helst. Ingen hvet hvorfor de er i fengsel eller hvor lenge de skal være der. Noen av de pårørende fikk en gang beskjed om at fangene skulle bli sluppet ut når Russland var knekket. Andre fikk vite at fangene etter seks ukors forløp skulle skiftes ut med andre. Noe som selvsgt skante en vis frykt blandt dem som enda ikke var sat fast. Det hele må betraktes som et veldig forsøk på å spre terror over hele Nord-Norge. Antagelig mente tyskerne at folk skulle komme til å føle seg så utsrygge at deres handleevne skulle bli helt lammet. Men det har her som overalt ellers vist seg at tyskerne fullstendig mangler evne både til å vinne folk med det gode og til å kue dem med det onde. Troen på seir og viljen til å seire, koste vad det koste vil, er stadig ubrukt i Nord-Norge.

#### Fortsatt fra side 1.

(Tyskland)

Reisende som kommer ifra Tyskland forteller om en stadig stigende pessimistisk stemning. Hatet mot naziregimet og Hitler vokser for hver dag og de tyske aviser forbereder nu folket på en lang vinterkrig med Russland. Beslagleggingen av ulltepper over hele Tyskland er mottatt med allt annet enn begeistring. Det har flere steder vært tilløp til demonstrasjoner og optøier.

**Italia.**

Siste melling fra Italia forteller om alvårlige demonstrasjoner, og optøier både blandt sivile og soldater. Matmangelen gjør sig mer og mer gjeldende og krigen som blev påtvunget det italienske folk av fasiststyret blir mer og mer u-populær. Mussolini har sett

sig nødsaget til å sammenkalde det fasistiske "Storråd" for å drøfte den alvårlige situasjon. Stillingen forbedres ikke av de tyske krav om ytterligere militære ofre. Rykter om at Italia søker separatfred blir stadig fastere. De tysk-ocuperte land.

Fra alle de av tyskerne hærtatte land kommer det melling om sabotasje og demonstrasjoner. I Belgien, Holland og Frankrike har det funnet sted mange henrettelser. I Böhmen og Mähren er det erklært undtagelsestilstand i de største byer og landdistrikter. Protektoratføreren von Neurath er avsjudiget og i hans sted er innsatt den fra Röhm-skandalen beryktede Heinrich som bl. annet var årsaken til mordene på Wiggo Hansteen og Rolf Wickstrøm. Han er nu kommet til Praha og har satt i sene massehenrettelser der. Onsdag/10 blev det i Praha og Brünn henrettet 41 mennesker og skrekkveldet fortsetter.

#### SISSTE NYTT: NATT TIL FREDAG 3/10

Marsdag mellom engelske kommunike om senkning av et tyskt transportskip på den norske kyst. Torsdag blev ytterligere to transportskip senket utenfor den norske kyst. Russerne meller om senkninger på Ishavskysten og man får mer og mer inntrykk av at tyskerne er avskåret adgangen til Petsamo havn.

Torsdag aften meller den russiske radio at ringen rundt Leningrad er helt brutt og at troppene i syd-vest sektoren har fått forbindelse med troppene langt syd for byen. De har bl. annet erobret byen Stella som ligger ca. 35 km. syd for Leningrad.

Fra Praha meller kl. 01,20 natt til fredag at ytterligere 17 dødsdommer er eksekvert.

Følgende skal ha hendt i Oslo.

Et tyskt musikkorps marsjerte på Karl Johans gate da plutselig innehodet av en vaskevannsbolle sittet ned over de intetanende tyske hoder. Vedkommende syntes antagelig de trengte til å døpes om nu når de skal ut på korstogsferd. Hvordan det gikk ham vites ikke.

UNDERRAKKE RINGEN ERAN ALLA KYRKOR.

